

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 01 0 U 007748 23 Uvp
Sarajevo, 21.12.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Bajrović Aide, kao predsjednice vijeća, Vuković Josipa i Babić Stanković Aleksandre, kao članova vijeća, te Hodžić Melise, kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja P. M. iz Š., ul. ... Republika S., zastupanog po punomoćniku Alijagić Safeti, advokatu iz Bihaća, ul. Harmanska 1, protiv akta broj: 11/2-19-260-UP-2/20 od 26.10.2022. godine, tuženog Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko-sanskog kantona, Bihać, u upravnoj stvari povrata stana u posjed, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Bihaću, broj: 01 0 U 007748 22 U 2 od 03.07.2023. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 21.12.2023. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću, broj: 01 0 U 007748 22 U 2 od 03.07.2023. godine, odbijena je kao neosnovana tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja izjavljena protiv prvostepenog rješenja Gradonačelnika Grada Bihaća, donesenog putem Službe za imovinsko-pravne i geodetske poslove Grada Bihaća, broj:04-23-5221/04 od 22.10.2020. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je kao neosnovan zahtjev tužitelja za vraćanje u posjed stana koji se nalazi u Bihaću, na adresi Prekounje, Blok B,J-1,IV sprat, stan br. 12, ukupne površine 53 m².

Protiv navedene presude prvostepenog suda tužitelj je putem punomoćnika podnio zahtjev za vanredno preispitivanje zbog povrede federalnih propisa i to Zakona o upravnom postupku, Zakona o upravnim sporovima i Zakona o parničnom postupku. U obrazloženju navoda zahtjeva se ističe da su osporeno i prvostepeno rješenje doneseni suprotno odredbi člana 141. stav 1., 2., i 3. Zakona o upravnom postupku, jer tužitelju kao podnosiocu zahtjeva nije data mogućnost da se izjasni o svim ispravama prije donošenja rješenja (obavijesti Arhiva Unsko-sanskog kantona i Stambenog fonda u postupku nisu nikada dostavljene tužitelju kao stranci u cilju izjašnjenja), niti je saslušan kao stranka; da su organi uprave, kao i prvostepeni sud zanemarili dokaze, kao što su: Potvrda Elektro distribucije Bihać od 28.07.2000. godine, prema kojoj se potvrđuje da je tužitelj bio evidentiran kao prijeratni potrošač električne energije sa adresom Poliklinika B1-B stan 12; Potvrda RTV Federacije BiH od 13.03.2001. godine, prema kojoj se potvrđuje da je tužitelj bio evidentirana kao prijeratni pretplatnik RTV pretplate od oktobra 1989. godine do početka rata sa adresom Poliklinika B1-B stan 12; Akt Policijske uprave Bihać od 18.10.2000. godine iz kojeg slijedi da je tužitelj imao prijavljeno prebivalište u Bihaću; Dopis Federalnog zavoda za statistiku Sarajevo iz kojeg proizilazi da je

prilikom popisa stanovništva u periodu od 01. do 15. aprila 1991. godine, tužitelj bio popisan na adresi predmetnog stana, odnosno iz kojih, kao i izjava saslušanih svjedoka proizilazi da je predmetni stan bio u fizičkom posjedu tužitelja do 30.04.1991. godine, te je prema navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje tužitelj stekao pravo na povrat u predmetni stan, odnosno da je njegov zahtjev osnovan. U zahtjevu se također ističe da je prvostepeni sud svoju odluku donio uz povredu člana 39. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, jer nisu cijenjeni svi navodi tužbe; da okolnosti da je tužitelj ostvario pravo na vraćanje u posjed predmetnog stana, prvostepeni i drugostepeni organ, kao i prvostepeni sud nisu cijenili sa aspekta međunarodnih standarda i poštivanja prava i sloboda građana, tj. nisu u vidu imali odredbe Ustava Bosne i Hercegovine, a posebno odredbe člana 8. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola uz tu konvenciju. Zahtjevom se predlaže da ovaj sud iz navedenih razloga zahtjev uvaži, prvostepenu presudu ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno rješavanje.

Tuženi organ u odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, je istakao da ostaje kod navoda iz osporenog rješenja, te je predložio da sud isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude, kao i podataka iz spisa predmeta proizilazi, da tužitelj u toku postupka po zahtjevu za vraćanje u posjed predmetnog stana nije dostavio rješenje o dodjeli, niti ugovor o korištenju stana, na koje okolnosti su saslušani stanari zgrade i svjedoci; da prema izjavama Č. V., H.S. i D.I. se može zaključiti da im je poznato da je tužitelj bio kratko vrijeme u posjedu predmetnog stana, obzirom da je zgrada u kojoj se stan nalazi završena i sagrađena 1991. godine i da je stan napustio 1992. godine; da u izjavama B. B., A. S. i pismenim podnescima A. F. i R. M. je navedeno da nemaju saznanja niti se mogu izjasniti o činjenici da li je tužitelj živio u predmetnom stanu i u kom periodu; da uvidom u dokumentaciju prikupljenu po službenoj dužnosti i dostavljenu od strane tužitelja (potvrde JP Elektro distribucija Bihać, BH Telekom, Direkcija Bihać i RTV Federacije BiH o korištenju usluga), kao i izjave svjedoka je ocijenjeno da se mogu prihvatiti samo kao dokaz da je imenovani boravio u predmetnom stanu u kraćem vremenskom periodu i da je prilikom boravka koristio navedene usluge, ali se ne mogu prihvatiti niti mogu biti dokaz da je tužitelj imao status nositelja stanarskog prava koji ostvaruje pravo na povrat u skladu sa odredbama Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, a što potvrđuje i uvjerenje Stambenog fonda Općine Bihać broj: 282/98 kojim je potvrđeno da tužitelj nije evidentiran kao nositelj stanarskog prava na području Općine Bihać, kao i uvjerenje JU Arhiv Unsko-sanskog kantona broj: 173/01 iz kojeg je vidljivo da se u Arhivu ne nalazi predmet dodjele stana tužitelju, te da na osnovu dokaza koji se nalaze u spisu predmeta nije bilo moguće zaključiti da je tužitelj bio u faktičkom posjedu predmetnog stana na dan 30.04.1991. godine.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja organi uprave (prvostepenim i osporenim rješenjem) su izveli zaključak da tužitelj u skladu sa odredbom člana 3. stav 1. i 2., te člana 4. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, nema pravo na povrat predmetnog stana, jer ničim nije dokazao svojstvo nositelja stanarskog prava na predmetnom stanu. Prvostepeni sud je rješenja nadležnih organa ocijenio pravilnim i zakonitim.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Naime, odredbom člana 3. stav 1. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 11/98, 38/98, 12/99, 16/99, 27/99, 43/99, 56/01, 15/02, 29/03 i 23/04), na koju se pozivaju upravni organi u svojim odlukama, a koju je u vidu imao i prvostepeni sud, propisano je da nositelj stanarskog prava na stanu koji je proglašen napuštenim ili član njegovog porodičnog domaćinstva, kao što je utvrđeno članom 6. Zakona o stambenim osnovima ima pravo na povratak u skladu sa Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Stavom 2. iste odredbe propisano je da se stav ovog člana primjenjuje samo na nositelje stanarskog prava koji imaju pravo da se vrate u svoje domove prema članu 1. Aneksa VII Osnovnog okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovine. Odredbom člana 4. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, propisano je da nositelj stanarskog prava iz člana 3. stav 1. ovog zakona ima pravo tražiti vraćanja u posjed stana, a stavom 4. iste odredbe propisano je da zahtjev, između ostalog, treba da sadrži dokaze da je podnositelj zahtjeva nositelj stanarskog prava.

Prema tome, kako tužitelj ničim nije dokazao da je stekao svojstvo nositelja stanarskog prava na predmetnom stanu u smislu odredbe člana 11. Zakona o stambenim odnosima („Službeni list SR BiH“, broj: 14/84, 12/87 i 36/89), kojom odredbom je izričito propisano da stanarsko pravo građanin stiče danom zakonitog useljenja u stan (useljenje izvršeno na osnovu odgovarajućeg akta ili drugog akta utvrđenog ovim Zakonom, koji predstavlja punovažan osnov za useljenje u stan), odnosno prema kojoj zakonito useljenje pretpostavlja postojanje akta davatelja stana na korištenje i zaključenje ugovora o korištenju stana, tada u odsustvu takvog useljenja proizilazi da nema stanarskog prava i svako korištenje stana bez punovažnog akta o useljenju smatra se bespravnim, odnosno proizilazi da useljenje tužitelja u sporni stan, ako ga je i bilo, nije bilo zakonito, te s toga tužitelj nema pravo na povrat predmetnog stana, kako to pravilno zaključuju upravni organi u svojim odlukama, a i prvostepeni sud u pobijanoj presudi.

Nadalje, imajući u vidu da u odsustvu zakonitog useljenja u stan proizilazi da nema stanarskog prava i da se svako korištenje stana bez punovažnog akta o useljenju smatra bespravnim, proizilazi da su neutemeljeni navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje da okolnosti da je tužitelj ostvario pravo na vraćanje u posjed predmetnog stana, prvostepeni i drugostepeni organ, kao i prvostepeni sud nisu cijenili sa aspekta međunarodnih standarda i poštivanja prava i sloboda građana, tj. nisu u vidu imali odredbe Ustava Bosne i Hercegovine, a posebno odredbe člana 8. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola uz tu konvenciju. Ovo iz razloga što useljenje tužitelja u sporni stan, ako ga je i bilo, nije bilo zakonito, kako to pravilno zaključuju upravni organi, a i prvostepeni sud pa se njegov status ne bi mogao izjednačiti sa statusom nositelja stanarskog prava u smislu primjene odredaba Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima (ne može se smatrati domom tužitelja u smislu člana 8. Konvencije), u kom pravcu u odnosu na nemogućnost primjene međunarodnih standarda, odnosno odredbe člana 8. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola uz tu konvenciju, u konkretnom slučaju izjasnio prvostepeni upravni organ (strana 6. predposljednji i posljednji pasus, kao i strana 7. obrazloženja) prvostepenog rješenja, koje kao pravilno prihvataju tuženi i prvostepeni, kao i ovaj sud.

U smislu iznesenog, neophodno je istaći da su odluke upravnih organa, a i prvostepenog suda donesene i uz pravilnu primjenu odgovarajućih odredaba Zakona o stambenim odnosima (s obzirom na odredbe člana 30. tog zakona), tako da tužitelju, na osnovu člana 3. stav 1. i 2. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, nije moglo pripadati pravo na povrat predmetnog stana ni kao bespravnom korisniku, koji prema stanju spisa predmeta ukoliko je bio ostvaren (ostvaren je u neprekidnom periodu kraćem od osam godina) pa se ni takav status nije mogao izjednačiti sa statusom nositelja stanarskog prava. Pri tome treba istaći da je ovakvo stanovište u vezi bespravnog korištenja stana zauzeo i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojoj odluci broj AP-2834/09 od 30.10.2012. godine.

Neutemeljeni su navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje da su osporeno i prvostepeno rješenje doneseni suprotno odredbi člana 141. stav 1., 2., i 3. Zakona o upravnom postupku, odnosno da tužitelju kao podnositelju zahtjeva nije data mogućnost da se izjasni o svim ispravama prije donošenja rješenja, o čemu je jasne, iscrpne i potpune razloge dao tuženi u obrazloženju osporenog rješenja (strana 8. stav 2. odozgo), kao i navodi da tužitelj nije saslušan kao stranka, u kom pravcu je tuženi ukazao na razloge zbog kojih u konkretnom slučaju nisu bili ispunjeni uvjeti za primjenu odredbe člana 180. stav Zakona o upravnom postupku u vezi njegovog saslušanja, koje kao pravilne u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Također, neutemeljeni su navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje da su organi uprave, kao i prvostepeni sud zanemarili dokaze, kao što su (potvrde JP Elektrodistribucija Bihać, BH Telekoma, Direkcija Bihać i RTV Federacije BiH o korištenju usluga, te Akt Policijske uprave Bihać o prijavi prebivališta u Bihaću, kao i dopis Federalnog zavoda za statistiku Sarajevo), a što proizilazi iz stanja spisa predmeta, odnosno obrazloženja prvostepenog i osporenog rješenja prema kojem su organi uprave ove dokaze cijenili, pri tome izvodeći zaključak da se isti ne mogu prihvatiti niti mogu biti dokaz da je tužitelj imao status nositelja stanarskog prava koji ostvaruje pravo na povrat predmetnog stana u smislu Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, te da na osnovu dokaza koji se nalaze u spisu predmeta, pa ni ovih nije bilo moguće zaključiti da je tužitelj bio u faktičkom posjedu predmetnog stana na dan 30.04.1991. godine.

Imajući u vidu naprijed izneseno, ovaj sud je i ostale navode zahtjeva, ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Hodžić Melisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Bajrović Aida, s.r.